

Ferekýdés ze Syru

Testimonia DK 7 A

A 1 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum I, 116-122

Ferekýdés, syn Babyûv, ze Syru, jak praví Alexandros [z Milétu] v *Nástupnictvích filosofů*. Byl posluchačem Pittaka. Theopompos o něm říká, že byl první, kdo psal o přírodě a bozích. Vypravuje se o něm mnoho podivuhodného. Tak když se procházel po samském pobřeží a spatřil dobře plující loď, řekl prý, že se zanedlouho potopí; a potopila se před jeho očima. Když se napil vody vytažené ze studny, řekl prý, že třetího dne bude zemětřesení, a nastalo. Když šel z Olympie do Messény, poradil svému hostiteli Periláovi, aby se s celou rodinou vystěhoval; on však neposlechl a Messéna byla dobytá.

Φερεκύδης Βάβυος Σύριος, καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν Διαδοχαῖς (fr. 139; FHG III,240), Πιττακοῦ διακήκοεν. τοῦτόν φησι Θεόπομπος (FGrHist. 115 F 71; II,550; cfr. A 6) πρῶτον περὶ φύσεως καὶ (γενέσεως) θεῶν γράψαι. πολλὰ δὲ καὶ θαυμάσια λέγεται περὶ αὐτοῦ· καὶ γὰρ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς Σάμου περιπατοῦντα καὶ ναῦν οὐριοδρομοῦσαν ἰδόντα εἶπεῖν ὡς οὐ μετὰ πολὺ καταδύσεται· καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καταδῦναι. καὶ ἀνιμηθέντος ἐκ φρέατος ὕδατος πiónτα προειπεῖν, ὡς εἰς τρίτην ἡμέραν ἔσοιτο σεισμός, καὶ γενέσθαι. ἀνίοντα τε ἐξ Ὀλυμπίας ἐς Μεσσήνην τῷ ξένῳ Περιλάῳ συμβουλευσαι ἐξοικῆσαι μετὰ τῶν οἰκείων· καὶ τὸν μὴ πεισθῆναι, Μεσσήνην δὲ ἔαλωκέναί.

(117) Theopompos říká v *Podivuhodnostech* (VIII. kniha *Filipik*, fr. 71), že vyzval Lakedaimoňany, aby si necenili zlata ani stříbra; prý mu to v noci uložil Héraklés, jenž téže noci také nařídil králům, aby poslechl Ferekýda. Někteří to však připisují Pýthagorovi (viz A 6).

(117) καὶ Λακεδαιμονίοις εἶπεῖν μῆτε χρυσὸν τιμᾶν μῆτε ἄργυρον, ὡς φησι Θεόπομπος ἐν Θαυμασίοις (fr. 71). προστάξαι δὲ αὐτῷ ὄναρ τοῦτο τὸν Ἡρακλέα, ὃν καὶ τῆς αὐτῆς νυκτὸς τοῖς βασιλεῦσι κελεῦσαι Φερεκύδῃ πείθεσθαι. ἔνιοι δὲ Πυθαγόρῃ προσάπτουσι ταῦτα (cfr. A 6).

Hermippos pak vypravuje, že když za války mezi Efesany a Magnétany chtěl, aby zvítězili Efesané, zeptal se kohosi mimojdoucího, odkud je. Když mu odpověděl, že z Efesu, řekl mu: „Odtáhni mě za nohy a polož v zemi Magnétanů, svým spoluobčanům pak oznam, aby mě, až zvítězí, pochovali na onom místě, (118) že jim to ukládá Ferekýdés.” Ten muž to tedy oznámil a Efesané den na to udeřili na Magnétany a porazili je. Ferekýda, jenž zatím zemřel, pochovali a vzdali mu velké pocty. Někteří však tvrdí, že přišel do Delf a vrhl se z Kórycké skály.

Aristoxenos ve spise *O Pýthagorovi a jeho známých* říká, že ho Pýthagorás pochoval na Délu, když následkem nemoci zemřel. Podle jiných zemřel na vši mor. Když jej přišel navštívit i Pýthagorás a zeptal se ho, jak se mu daří, prostrčil prý dvěma prsty a řekl: „Je to vidět na kůži.” Proto užívají filologové tohoto rčení o něčem nedobré, někteří však v lepším smyslu, ale chybně.

φησὶ δ' Ἐρμιππος (fr. 19; FHG III,40) πολέμου συνεστῶτος Ἐφεσίοις καὶ Μάγνησι βουλόμενον τοὺς Ἐφεσίους νικῆσαι πυθέσθαι τινὸς παριόντος πόθεν εἶη, τοῦ δ' εἰπόντος ἕξ Ἐφέσου, ἔλκυσόν με τοίνυν, ἔφη, τῶν σκελῶν καὶ θές εἰς τὴν τῶν Μαγνήτων χώραν, καὶ ἀπάγγελόν σου τοῖς πολίταις μετὰ τὸ νικῆσαι αὐτόθι με θάψαι, (118) ἐπεσκηφέναι τε ταῦτα Φερεκύδην. ὁ μὲν (οὖν) ἀπήγγειλεν· οἱ δὲ μετὰ μίαν ἐπελθόντες κρατοῦσι τῶν Μαγνήτων καὶ τὸν Φερεκύδην μεταλλάξαντα θάπτουσι αὐτόθι καὶ μεγαλοπρεπῶς τιμῶσιν. ἔνιοι δὲ φασιν ἔλθόντα εἰς Δελφοὺς ἀπὸ τοῦ Κωρυκίου ὄρους αὐτὸν δισκῆσαι. Ἀριστόξενος δ' ἐν τῷ Περὶ Πυθαγόρου καὶ τῶν γνωρίμων αὐτοῦ (fr. 3; FHG II,272) φησι νοσήσαντα αὐτὸν ὑπὸ Πυθαγόρου ταφῆναι ἐν Δήλῳ. οἱ δὲ φθειριάσαντα τὸν βίον τελευτῆσαι· ὅτε καὶ Πυθαγόρου παραγενομένου καὶ πυνθανομένου, πῶς διακέοιτο, διαβαλόντα τῆς θύρας τὸν δάκτυλον εἰπεῖν· ἡχοῖ δῆλα. καὶ τούντεῦθεν παρὰ τοῖς φιλολόγοις ἡ λέξις ἐπὶ τῶν χειρόνων τάττεται, οἱ δ' ἐπὶ τῶν βελτίστων χρώμενοι διαμαρτάνουσι.

(119) Tvrdil též (B 12), že bohové užívají pro stůl názvu *thyóros* [obětiště, obětní pokrm].

Andrón z Efesu praví, že byli dva Ferekýdové ze Syru, jeden astronom a druhý theolog, syn Babyůn, u kterého se učil i Pýthagorás. Podle Eratosthena však byl jeden ze Syru, kdežto druhý, genealog, byl z Athén.

(119) ἔλεγε τε ὅτι οἱ θεοὶ τὴν τράπεζαν θυωρὸν καλοῦσιν (B 12).

Ἄνδρων δ' ὁ Ἐφεσῖός φησι δύο γεγονέναι Φερεκύδας Συρίου, τὸν μὲν ἀστρολόγον, τὸν δὲ θεολόγον υἱὸν Βάβυος, ᾧ καὶ Πυθαγόραν σχολάσαι.

Ἐρατοσθένης δ' ἕνα μόνον, καὶ ἕτερον Ἀθηναῖον γενεαλόγον (FGrHist. 3. I 58ff. 386).

Zachovala se kniha Ferekýda ze Syru, která začíná slovy (B 1):

„Zás a Kronos i Chthonié byli vždycky; Chthonié pak dostala jméno Země (*Gé*), ježto jí Zás dal zemi darem.”

Také [jeho?] ukazatel slunovratů se dochoval na ostrově Syru.

σώζεται δὲ τοῦ Συρίου τό τε βιβλίον ὃ συνέγραψεν οὗ ἡ ἀρχή· Ζὰς μὲν καὶ Χρόνος ἦσαν ἀεὶ καὶ Χθονίη· Χθονίη δὲ ὄνομα ἐγένετο Γῆ, ἐπειδὴ αὐτῇ Ζὰς γῆν γέρας διδοῖ (B 1), σώζεται δὲ καὶ ἡλιοτρόπιον ἐν Σύρῳ τῇ νήσῳ.

Dúris uvádí v 2. knize svých *Letopisů* tento nápis na jeho hrobě:

Veškerá moudrost je shrnuta ve mně; je-li co nad to, (120)

Pýthagorovi mému to přičti, neboť on první

ze všech je v helénské zemi. Nejsou lži tato má slova.

Φησὶ δὲ Δουῖρις ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ὁρῶν (FGrH 76 F 22) ἐπιγεγραφθαι αὐτῷ τὸ ἐπίγραμμα τὸδε·

τῆς σοφίης πάσης ἐν ἐμοὶ τέλος· ἦν δὲ τι πλεῖον (120)

Πυθαγόρῃ τῷ μῶ λέγε ταῦθ' ὅτι πρῶτος ἀπάντων

ἔστιν ἄν' Ἑλλάδα γῆν· οὐ ψεύδομαι ᾧδ' ἀγορεύων.

Ión z Chiu o něm praví (B 4):

Jeho mužností jakož i skromností ozdobeného

duše i po smrti život veskrze radostný má,

pokud je opravdu moudrý Pýthagorás, jenž poznav

názory veškerých lidí, v mysl je uložil svou.

Ἴων δ' ὁ Χίος φησὶν περὶ αὐτοῦ (B 4; Diehl 5):

ὥς ὁ μὲν ἠνορέη τε κεκασμένος ἠδὲ καὶ αἰδοῖ

καὶ φθίμενος ψυχῇ τερπνὸν ἔχει βίοντον,

εἴπερ Πυθαγόρης ἐτύμως ὁ σοφὸς περὶ πάντων

ἀνθρώπων γνῶμας εἶδε καὶ ἐξέμαθεν.

... (121) ...

Ἔστι καὶ ἡμῶν οὕτως ἔχον τῷ μέτρῳ τῷ Φερεκρατεῖω·

τὸν κλεινὸν Φερεκύδην

ὃν τίκτει ποτὲ Σύρος (121)

ἐς φθειῖρας λόγος ἐστὶν

ἀλλάξαι τὸ πρὶν εἶδος,

θεῖναί τ' εὐθὺ κελεύειν

Μαγνήτων, ἵνα νίκην

δοίῃ τοῖς Ἐφέσοιο

γενναίοις πολιήταις.

ἦν γὰρ χρησμός, ὃν ἦδει

μοῦνος, τοῦτο κελεύων·

καὶ θνήσκει παρ' ἐκείνοις.

ἦν οὖν τοῦτ' ἄρ' ἀληθές·

ἦν ἢ τις σοφὸς ὄντως,

καὶ ζῶν ἐστὶν ὄνησις,
 χῶταν μηκέθ' ὑπάρχη.

Žil za 59. olympiády (544 až 541 před n. l.). Napsal též tento list [následuje falsum listu Thalétovi].

Γέγονε (FGrH 244 F; 338a) δὲ κατὰ τὴν πεντηκοστὴν καὶ ἐνάτην Ὀλυμπιάδα. καὶ ἐπέστειλεν ᾧδε (Hercher 460):

Φερεκύδης Θαλῆ

(122) Εὖ θνήσκοις ὅταν τοι τὸ χρεῶν ἦκη. νοῦσός με καταλελάβηκε
 δεδεγμένον τὰ παρὰ σέο γράμματα. φθειρῶν ἔθνον πᾶς καί με εἶχεν ἠπίαλος.
 ἐπέσκηψα δ' ὦν τοῖσιν οἰκίητησιν, ἐπὴν με καταθάψωσιν, ἐς σὲ τὴν γραφὴν
 ἐνέγκαι. σὺ δὲ ἦν δοκιμώσης σὺν τοῖς ἄλλοις σοφοῖς, οὕτω μιν φῆνον· ἦν δὲ οὐ
 δοκιμώσητε, μὴ φήνης. ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐκ ἦνδανεν. ἔστι δὲ οὐκ ἀτρεκελή
 πρηγματῶν οὐδ' ὑπίσχομαι τάληθες εἰδέναι· ἄσσα δ' ἂν ἐπιλέγη θεολογέων· τὰ
 ἄλλα χρὴ νοέειν· ἅπαντα γὰρ αἰνίσσομαι. τῆ δὲ νοῦσῳ πιεζόμενος ἐπὶ μᾶλλον οὔτε
 τῶν τινα ἠτρῶν οὔτε τοὺς ἐταίρους ἐσιέμην· προσεστεῶσι δὲ τῆ θύρῃ καὶ εἰρομένοις
 ὀκοῖόν τι εἶη, διεὶς δάκτυλον ἐκ τῆς κληίθρης ἔδειξ' ἂν ὡς ἔθνον τοῦ κακοῦ. καὶ
 προεῖπα αὐτοῖσι ἦκειν ἐς τὴν ὑστεραῖν ἐπὶ τὰς Φερεκύδεω ταφάς.

Cfr. (ad A 1,119) Scholia in Odysseam (scholia vetera), ed. W. Dindorf; XV,403-404:

Jakýsi ostrov zvaný Syrié, možná jsi o něm slyšel,
 nad Ortygií, tam kde jsou obraty Slunce.

BQ: Syrié, jeden z Kykladských ostrovů, u nás nazývaný Syros.

QV: „Tam, kde jsou obraty Slunce” – Říká se, že je tam sluneční jeskyně, díky níž označují obraty Slunce.

BHQ: Jakoby směrem k obratům Slunce, to je na západ, nad Délem. Tak to vykládají Aristarchos a Héródianos.

νῆσός τις Συρίη κικλήσκειται, εἴ που ἀκούεις,
 Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἡελίοιο,

BQ: μία τῶν Κυκλάδων ἢ Συρία, ἢ παρ' ἡμῖν λεγομένη Σῦρα.

QV: ὅθι τροπαὶ ἡελίοιο] ἔνθα φασὶν εἶναι ἡλίου σπήλαιον, δι' οὗ σημειοῦνται τὰς τοῦ ἡλίου τροπὰς.

BHQ: οἶον ὡς πρὸς τὰς τροπὰς ἡλίου, ὃ ἐστὶν ἐπὶ τὰ δυτικὰ μέρη ὑπεράνωθεν τῆς Δήλου. οὕτως Ἀρίσταρχος καὶ Ἡρωδιανός.

A 1a = Eusebios, Chron. in Olym. 59 (p. 103b Helm)

Ferecydes historicus clarus habetur.

Cfr. Armen. redd. (in Schibli):
... historicus Pathagorae magister.

A 2 /1 = Suidás, Lexicon, s.v. Φερεκύδης (IV, 713 Adler)

Ferekýdés, syn Babya, ze Syru; Syros je pak jeden z Kykladských ostrovů, blízko Délu. Narodil se za lýdského krále Alyatta, byl současníkem sedmi mudrců, je připomínán v 45. olympiádě [600 až 597 před n. l.]. Prý se u něj vyučil Pýthagorás, avšak on sám neměl učitele, nýbrž získal tajné knihy Foiničanů a cvičil se v nich.

Některí autoři uvádějí, že jako první napsal knihu v próze, jiní to však říkají o Kadmovi z Milétu. Byl první, kdo zavedl řeč o stěhování duší. Thalétovi záviděl slávu. Zemřel pro množství vší.

Vše, co napsal, je toto: *Sedmero zákoutí* neboli *Spojení bohů* čili *Theogonie*. Vskutku známe *Theologii* o desíti knihách, popisující zrození bohů a jejich posloupnost.

Ferekýdés z Athén, starší než Ferekýdés ze Syru, který sepsal *Orfeovu řeč*, napsal dílo *Autochthón*, pojednávající o starožitnostech Attiky v 10 knihách, *Promluvy* formou veršů. Porfyrios však nepřipouští, že by byl nějaký starší Ferekýdés, a za autora všeho považuje pouze jeho [Ferekýda ze Syru] samotného.

Φερεκύδης Βάβυος Σύριος (ἔστι δὲ νῆσος μία τῶν Κυκλάδων ἢ Σύρα πλησίον Δήλου): γέγονε δὲ κατὰ τὸν Λυδῶν βασιλέα Ἀλυάττην, ὡς συγχρονεῖν τοῖς ζ σοφοῖς καὶ τετέχθαι περὶ τὴν με Ὀλυμπιάδα (600/597 BC). διδασκῆναι δὲ ὑπ' αὐτοῦ Πυθαγόραν λόγος, αὐτὸν δὲ οὐκ ἐσχηκέναι καθηγητήν, ἀλλ' ἑαυτὸν ἀσκῆσαι κτησάμενον τὰ Φοινίκων ἀπόκρυφα βιβλία.

πρῶτον δὲ συγγραφήν ἐξενεγκεῖν πεζῶι λόγῳ τινὲς ἱστοροῦσιν, ἐτέρων τοῦτο εἰς Κάδμον τὸν Μιλήσιον φερόντων. καὶ πρῶτον τὸν περὶ τῆς μετεμψυχώσεως λόγον εἰσηγήσασθαι. ἐζηλοτύπει δὲ τὴν Θάλητος δόξαν. καὶ τελευτᾷ ὑπὸ πλήθους φθειρῶν.

ἔστι δὲ ἅπαντα ἃ συνέγραψε ταῦτα· Ἑπτάμυχος ἦτοι Θεοκρασία ἢ Θεογονία. ἔστι δὲ Θεολογία ἐν βιβλίῳις ἰ ἔχουσα θεῶν γένεσιν καὶ διαδοχάς.

Φερεκύδης Ἀθηναῖος (FGI^H III T 2) πρεσβύτερος τοῦ Συρίου, ὃν λόγος τὰ Ὀρφείως συναγαγεῖν, ἔγραψεν Ἀυτόχθονας (ἔστι δὲ περὶ τῆς Ἀττικῆς

ἀρχαιολογίας) ἐν βιβλίοις ι, Παραινέσεις δι' ἐπῶν. Πορφύριος δὲ τοῦ προτέρου οὐδένα πρεσβύτερον δέχεται, ἀλλ' ἐκεῖνον μόνον ἡγεῖται ἀρχηγὸν συγγραφεῖς.

A 2/2 = Suidás, Lexicon, s.v. Ἐκαταῖος

Ἐκαταῖος ... πρῶτος δὲ ἱστορίαν πεζῶς ἐξήνεγκε, συγγραφήν δὲ Φερεκύδης· τὰ γὰρ Ἄκουσιλάου νοθεύεται.

A 3 = Strabón, Geographica X, 5, 8; p. 487 (VII,111 Lasserre)

Σῦρος δ' ἐστὶ μηκύνουσι τὴν πρώτην συλλαβὴν, ἐξ ἧς Φερεκύδης ὁ Βάβυος ἦν. νεώτερος δ' ἐστὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐκεῖνου. ταύτης δοκεῖ μνημονεύειν ὁ ποιητὴς Συρίην καλῶν (Od. 15, 403):

νῆσός τις Συρίη κικλήσκειται, εἴ που ἀκούεις,
Ἵορτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο,

A 4/1 = Diodóros, Bibliotheca historica X; 3, 4 (Aristoxenos 14, 8)

ὅτι Πυθαγόρας πυθόμενος Φερεκύδην τὸν ἐπιστάτην αὐτοῦ γεγενημένον ἐν Δήλῳ νοσεῖν καὶ τελέως ἐσχάτως ἔχειν, ἔπλευσεν ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Δήλον. ἐκεῖ δὲ χρόνον ἰκανὸν τὸν ἄνδρα γηροτροφήσας πᾶσαν εἰσηνέγκατο σπουδὴν, ὥστε τὸν πρεσβύτην ἐκ τῆς νόσου διασῶσαι. κατισχυθέντος δὲ τοῦ Φερεκύδου διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς νόσου, περιέστειλεν αὐτὸν κηδεμονικῶς, καὶ τῶν νομιζομένων ἀξιῶσας ὥσανεὶ τις υἱὸς πατέρα πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν.

A 4/2 = Dikaiarchos apud Porfyrios, Vita Pythagorae 56 (p. 48,6 Nauck; fr. 34 Wehrli)

Φερεκύδην γὰρ πρὸ τῆς ἐκ Σάμου ἀπάρσεως τελευτῆσαι.

A 5/1 = Cicero, Tuscul. I, 16, 38

Věřím, že během tolika staletí to řekli i jiní, ale pokud je možné opřít se o písemný záznam, tak Ferekýdés ze Syru první řekl, že lidské duše jsou nesmrtelné; a je to už hodně dávno, vždyť žil tenkrát, když vládl můj jmenovec. Tento názor utvrdil nejvíce jeho žák Pýthagorás.

magni autem est ingenii sevocare mentem a sensibus et cogitationem ab consuetudine abducere. itaque credo equidem etiam alios tot saeculis, sed quod litteris exstet, Pherecidus Syrius primum dixit animos esse hominum sempiternos, antiquus sane; fuit enim meo regnante gentili. hanc opinionem discipulus eius Pythagoras maxime confirmavit ...

A 5 /2 = Aponius, In Canticum Canticorum 3, 5 (Bottino et Martini, Roma 1843); p. 95; (CSEL 19; V,22,316n.)

Slovy „dcery jerusalémské“ míníme především takové postavy filosofie, jako Thaléta a Ferekýda... Thalés za počátek všech věcí prohlásil vodu (...) tužil, že je jeden stvořitel všech věcí. Ferekýdés pak první ze všech prohlásil lidskou duši za nesmrtelnou (...) Především popsal pravou přirozenost o původ bohů (...)

In priore enim „filiarum Jerusalem adiuratione caprearum et cervorum“ personas Thalesianae et Ferecidensis philosophiae intellegi diximus ... de quibus Thales nomine initium omnium rerum aquam in suo esse dogmate pronuntiavit, et inde omnia facta subsistere ab invisio et magno. causam vero motus aquae spiritum insidentem confirmat, simulque geometricam artem perspicaci sensu prior invenit, per quam suspicatus est unum rerum omnium creatorem. Ferecides autem vocabulo animam hominis prior omnibus immortalibus suis tradidisse docetur, et eam esse vitam corporis et unum nobis de coelo spiritum, alterum credidit terrenis seminibus comparatum. deorum vero naturam et originem ante omnes descripsit. quod opus multum religioni nostrae conferre probatur, ut noverit turpiter natos turpioresque vitam duxisse, dedecorosius mortuos quos idolatriae cultor deos affirmat.

A 6 /1 = Porphyrios, ἀπὸ τοῦ α τῆς Φιλολόγου ἀκροάσεως, in: Eusebios, Praeparatio evangelica X,3,6

Ἄνδρωνος γὰρ ἐν τῷ Τρίποδι περὶ Πυθαγόρου τοῦ φιλοσόφου τὰ περὶ τὰς προρρησεις ἱστορηκότος εἰπόντος τε ὡς διψήσας ποτὲ ἐν Μεταποντίῳ καὶ ἔκ τινος φρέατος ἀνιμήσας καὶ πιῶν προεῖπεν ὡς εἰς τρίτην ἡμέραν ἔσοιτο σεισμός, καὶ ἕτερα τινὰ τούτοις ἐπαγαγῶν ἐπιλέγει·

„ταῦτ' οὖν τοῦ Ἄνδρωνος περὶ Πυθαγόρου ἱστορηκότος πάντα ὑφείλετο Θεόπομπος (FGrHist. 115 F 70 II,549), εἰ μὲν περὶ Πυθαγόρου λέγων, τάχα ἂν καὶ ἕτεροι ἠπίσταντο περὶ αὐτοῦ καὶ ἔλεγον ἄλλα [ἄ] καὶ αὐτὸς εἶπεν· νῦν δὲ τὴν κλοπὴν δήλην πεποιήκεν ἢ τοῦ ὀνόματος μετάθεσις. τοῖς μὲν γὰρ πράγμασι κέχρηται τοῖς αὐτοῖς, ἕτερον δ' ὄνομα μετενήνοχε· Φερεκύδην γὰρ τὸν Σύριον πεποιήκε ταῦτα προλέγοντα· οὐ μόνον δὲ τούτῳ τῷ ὀνόματι ἀποκρύπτει τὴν κλοπὴν, ἀλλὰ καὶ τόπων μεταθέσει· τό τε γὰρ περὶ τῆς προορήσεως τοῦ σεισμοῦ ἐν Μεταποντίῳ ὑπ' Ἄνδρωνος ῥηθὲν ἐν Σύρῳ εἰρησθαί φησιν ὁ Θεόπομπος, τό τε περὶ τὸ πλοῖον οὐκ ἀπὸ Μεγάρων τῆς Σικελίας, ἀπὸ δὲ Σάμου φησὶ θεωρηθῆναι, καὶ τὴν Συβάρεως ἄλωσιν ἐπὶ τὴν Μεσσήνης μετατέθεικεν· ἵνα δέ τι δοκῆι λέγειν περιττόν, καὶ τοῦ ξένου προστέθεικε τὸ ὄνομα Περίλαον αὐτὸν καλεῖσθαι λέγων.“

A 6/2 = Maximos z Tyru, *Dialexeis* 13,5c (29,5 Hob.) = *Philosophumena* 13,5.19 (p. 162 Hobein)

Ferekýdés předpověděl samským zemětřesení.

οὕτω καὶ Φερεκύδης σεισμὸν Σαμίῳις προεμήνυσε ...

A 7 = Aristotelés, *Metaphysica* XIV,4; 1091a29-b12 (cfr. 1 B 9)

(...) Ti z nich [theologů], kteří jsou "smíšení" [co do mýtu a logu] neříkají všechno myticky, za nejlepší pokládají to, co prvně plodilo, jako třeba Ferekýdés a někteří další, také Mágové a z pozdějších mudrců například Empedoklés a Anaxagorás, kteří počátkem činili tu lásku, tu intelekt.

ἔχει δ' ἀπορίαν καὶ εὐπορήσαντι ἐπιτίμησιν πῶς ἔχει πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ καλὸν τὰ στοιχεῖα καὶ αἱ ἀρχαί· ἀπορίαν μὲν ταύτην, πότερόν ἐστὶ τι ἐκείνων οἷον βουλόμεθα λέγειν αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἄριστον, ἢ οὐ, ἀλλ' ὑστερογενῆ. παρὰ μὲν γὰρ τῶν θεολόγων ἔοικεν ὁμολογεῖσθαι τῶν νῦν τισίν, οἱ οὐ φασιν, ἀλλὰ προελθούσης τῆς τῶν ὄντων φύσεως καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ καλὸν ἐμφαίνεσθαι ... οἱ δὲ ποιηταὶ οἱ ἀρχαῖοι ταύτη ὁμοίως, ἢ βασιλεύειν καὶ ἄρχειν φασὶν οὐ τοὺς πρώτους, οἷον νύκτα καὶ οὐρανὸν ἢ χάος ἢ ὠκεανόν, ἀλλὰ τὸν Δία· οὐ μὴν ἀλλὰ τούτοις μὲν διὰ τὸ μεταβάλλειν τοὺς ἄρχοντας τῶν ὄντων συμβαίνει τοιαῦτα λέγειν, ἐπεὶ οἱ γε μεμιγμένοι αὐτῶν [καὶ] τῶ μὴ μυθικῶς πάντα λέγειν, οἷον Φερεκύδης καὶ ἕτεροί

τινες, τὸ γεννηῆσαν πρῶτον ἄριστον τιθέασι, καὶ οἱ Μάγοι, καὶ τῶν ὑστέρων δὲ σοφῶν οἷον Ἐμπεδοκλῆς τε καὶ Ἀναξαγόρας, ὁ μὲν τὴν φιλίαν στοιχεῖον ὁ δὲ τὸν νοῦν ἀρχὴν ποιήσας.

A 7a = Plótinos, Enneades V, 1, 9.27-32

ὥστε τῶν ἀρχαίων οἱ μάλιστα συντασσόμενοι τοῖς Πυθαγόρου καὶ τῶν μετ' αὐτόν, καὶ Φερεκύδου δέ, περὶ ταύτην ἔσχον τὴν φύσιν (ναῦμιχη τὸ αἶδιον καὶ νοητὸν ἔν). ἀλλ' οἱ μὲν ἐξεργάσαντο ἐν τοῖς αὐτῶν λόγοις, οἱ δὲ οὐκ ἐν λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀγράφοις συνουσίαις ἢ ὅλως ἀφεῖσαν.

A 8 = Damaskios, De principiis 124b (I,321 Ruelle = Eudémos fr. 117)

Podle Ferekýda ze Syru je vždy Zás, Chronos a Země, první to tři počátky, jeden je prý před těmi dvěma a ony dva po jednom. Chronos pak učinil ze svého semene oheň, vanutí (*pneuma*) a vodu, toto trojí. Jak se domnívám, [jde o] přirozenost inteligibilního [světa]. Z nich, rozdělených do patera zákoutí, se sestaví početné generace bohů, nazvané "pateré zákoutí" (*pentemychos*); což říká asi totéž jako „pateré uspořádání“ (*pentekosmos*, „pětisvět“).

Φερεκύδης δὲ ὁ Σύριος Ζᾶντα μὲν εἶναι ἀεὶ καὶ Χρόνον καὶ Χθονίαν τὰς τρεῖς πρώτας ἀρχάς, τὴν μίαν φημὶ πρὸ τῶν δυοῖν, καὶ τὰς δύο μετὰ τὴν μίαν, τὸν δὲ Χρόνον ποιῆσαι ἐκ τοῦ γόνου ἑαυτοῦ πῦρ καὶ πνεῦμα καὶ ὕδωρ, τὴν τριπλῆν, οἶμαι, φύσιν τοῦ νοητοῦ, ἐξ ὧν ἐν πέντε μυχοῖς διηρημένων πολλὴν ἄλλην γενεὰν συστήναι θεῶν, τὴν πεντέμυχον καλουμένην, ταῦτόν δὲ ἴσως εἰπεῖν, πεντέκοσμον.

A 9/1 = Probus, In Vergilii Bucolica 6, 31 (App. Serv., ed. Hagen p. 343,18)

Také Ferekýdés však souhlasí s tím, že prvky jsou rozličné: Zén, říká, Chthón a Kronos. Označuje tím oheň, zemi a čas. A je to aithér, který vládne, země, která je ovládána, čas, v němž je každá část krocena.

consentit et Pherecydes sed diversa affert elementa: Ζῆνα inquit καὶ Χθόνα καὶ Κρόνον, ignem ac terram et tempus significans, et esse aethera qui regat, terram quae regatur, tempus in quo universa pars moderetur.

A 9/2 = Hermiás Apol., Irrisio gentilium philosophorum 12, 4 (Dox. 654)

Ferekýdés říká, že počátky jsou Zén, Chthonié a Kronos. Zén je jasný vzduch (*aithér*), Chthonié je země, Kronos čas (*chronos*). Aithér je aktivní, země pasivní, v čase se věci dějí.

Φερεκύδης μὲν ἀρχὰς εἶναι λέγων Ζῆνα καὶ Χθονίην καὶ Κρόνον· Ζῆνα μὲν τὸν αἰθέρα, Χθονίην δὲ τὴν γῆν, Κρόνον δὲ τὸν χρόνον, ὁ μὲν αἰθήρ τὸ ποιῶν, ἡ δὲ γῆ τὸ πάσχον, ὁ δὲ χρόνος ἐν ᾧ τὰ γινόμενα.

A 9/3 = Lydus Joannes Laurentius, De mensibus IV, 3

[Zeus] je totiž Slunce, podle Ferekýda.

Ἥλιος αὐτὸς [Ζεὺς] κατὰ Φερεκύδην.

A 10 = Sextos Empeirikos, Pyrrhoniae hypotyposes III, 30, 5

Je třeba také souhrmně pojednat o takzvaných látkových principech, které jsou přece nepostřehnutelné. Jednoduše to lze vidět na rozdílech mezi dogmatiky. Ferekýdés ze Syru totiž říká, že počátkem všeho je země, Thalés však, že voda (...)

συντόμως δὲ καὶ περὶ τῶν ὑλικῶν καλουμένων ἀρχῶν λεκτέον. ὅτι τοίνυν αὐταὶ εἰσιν ἀκατάληπτοι, ῥάδιον συνιδεῖν ἐκ τῆς περὶ αὐτῶν γεγενημένης διαφωνίας παρὰ τοῖς δογματικοῖς. Φερεκύδης μὲν γὰρ ὁ Σύριος γῆν εἶπε τὴν πάντων εἶναι ἀρχήν, ...

A 11 = Maximos z Tyru, Dialexeis IV, 4; p. 174 R. (p. 45,5 Hobein)

Podívej se však i na to, co vytvořil muž ze Syru: Zéna, Chthonii i Eróta mezi nimi, a zrození Ofieonea i boj bohů a strom a plášť.

ἀλλὰ καὶ τοῦ Συρίου τὴν ποίησιν σκόπει καὶ τὸν Ζῆνα καὶ τὴν Χθονίην καὶ τὸν ἐν τούτοις Ἔρωτα, καὶ τὴν Ὀφιονέως γένεσιν καὶ τὴν θεῶν μάχην (cf. B 4) καὶ τὸ δένδρον καὶ τὸν πέπλον (cf. B 2).

A 12 = Proklos, In Timaeum commentaria 23c; I,129,15 Diehl

Platónovo podání není tak záhadné jako Ferekýdovo.

... καὶ ἡ τοῦ Πλάτωνος παράδοσις οὐκ ἔστι τοιαύτη αἰνιγματώδης οἷα ἡ Φερεκίδου ...

Cfr. Platón, Sophista 242cd:

Zdá se mi, že každý nám vypráví nějaký příběh, jako bychom byli děti. Jeden, že jsou tři jsoucí věci; že některé z nich mezi sebou jednou nějak bojují a jindy se opět stávají přáteli, uzavírají sňatky, plodí a živí potomky.

Μῦθόν τινα ἕκαστος φαίνεται μοι διηγέισθαι παισὶν ὡς οὖσιν ἡμῖν, ὁ μὲν ὡς τρία τὰ ὄντα, πολεμεῖ δὲ ἀλλήλοις ἐνίοτε αὐτῶν ἅττα πη, τοτὲ δὲ καὶ φίλα γιγνόμενα γάμους τε καὶ τόκους καὶ τροφὰς τῶν ἐκγόνων παρέχεται·